

BUDAPESTI
CORVINUS
EGYETEM

CORVINUS

securo a nōc remissio pota dem...
generatione...
pber hūgarica q' volumina...
finituram pota...
CORVINUS

Etikai szempontok fontossága a gazdasági döntésekben

Győri Zsuzsanna
Budapesti Corvinus Egyetem
Gazdaságetikai Központ

Mi indokolja az etika szerepét a gazdasági tevékenységben?

- Gazdasági tevékenység döntések sorozata
- A tevékenység kockázatvállalással jár
- Hatás másokra - felelősség
- Aszimmetrikus kapcsolat
- Sajátos konfliktusok (hasznos vs jó vs helyes)

A felelősség másokkal való törődés

A természet, az emberek és a jövő generációk iránti felelősségünk független a jogoktól és az érdekeinktől.

- természetes felelősség (nem választható)
- szerződéses felelősség (választható)

A felelősség arányos a hatalommal

Minél nagyobb a cselekedetünk hatása másokra, annál nagyobb a felelősségünk értük.

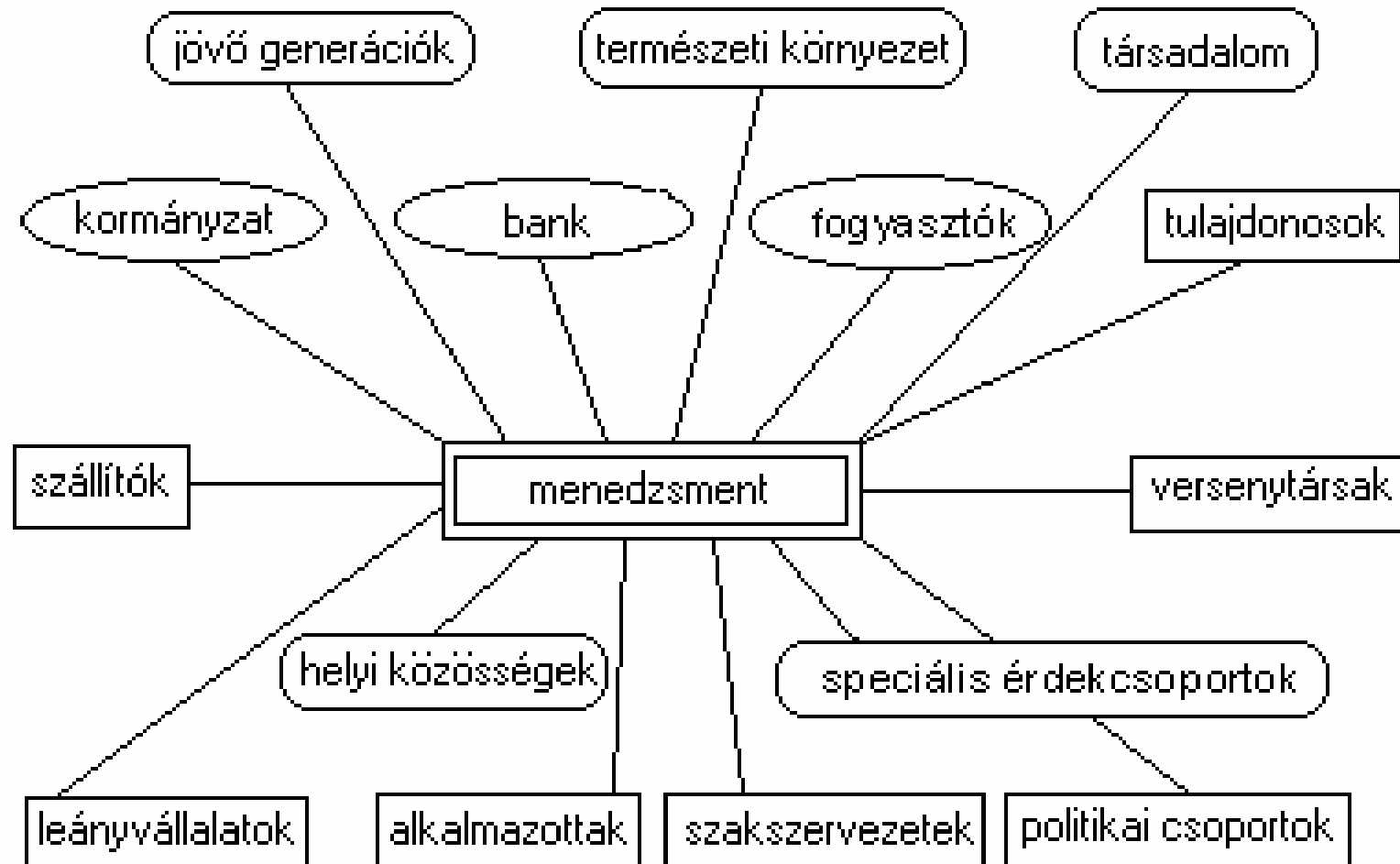
A „stakeholder” fogalom

„stockholder” \Rightarrow „stakeholder”

Stakeholder:

minden olyan csoport vagy egyén, aki befolyásolni tudja a szervezet célmegvalósítását, illetve érintve van abban.

A stakeholder-térkép

Stakeholder elemzés

hatalom érdek	magas	alacsony
magas	KIRÁLY	ÁLDOZAT
alacsony	KIBIC	

Általánosított agency elmélet

A managernek az összes stakeholdert kell képviselnie.

Trustee = megbízott (benne a „bizalom” szó, mint szótő)

Döntéshozatalnál összes érdek figyelembe vétele.
Milyen súllyal? – egyensúlyra törekvés

"I & We" paradigma (Etzioni)

Az emberek egyensúlyra törekszenek
etikai felfogásuk és a hasznosság között.

Az etikai döntési helyzet

- Létezik legalább 2 alternatíva
- Létezik legalább 1 cél
- Létezik legalább 1 stakeholder
- Létezik legalább 1 etikai norma

Amennyiben ilyen helyzettel állunk szemben, etikai felelősségünk van a döntés során, így felelősen kell döntenünk.

Felelős döntés

A figyelembe veendő komponensek:

- célok (G_1, \dots, G_n) ----- hasznos
- érintettek (S_1, \dots, S_p) ----- jó
- normák (N_1, \dots, N_m) ----- helyes

racionalitás + respektus + normakövetés

Etikus (felelős) vállalatvezetés

a gazdasági hatékonyság mellett

az etikai normák betartása

és

az érintettekkel való törődés

„jót és jól” tenni

Döntési helyzetek

gazdaságilag	etikailag	mit tegyünk?	hogy hívjuk?
		választjuk	környezettudatos lehet, társadalmilag felelős nem
		normál üzletmenet	ha nem választjuk, az a stratégiai, mély társadalmi felelősség
		bizonyos mértékig választjuk	operatív, "sekély" társadalmi felelősség
		nem választjuk	korruptság, vagy esztelenség

Az etikus vállalatvezetés költségekkel jár.

A relatív költség számít

(azaz az etikus és az etikát figyelembe nem vevő cselekvés költségeit és hasznait kell összehasonlítanunk).

Az etikus vállalatvezetés hasznai (már rövid távon is)

- (i) az opportunistá viselkedés csökkentése a vállalkozáson belül
- (ii) jó minőségű alkalmazottak rekrutációja
- (iii) az alkalmazottak elkötelezettségének erősítése a vállalkozás iránt
- (iv) a fogyasztók lojalitásának és ragaszkodásának a megnyerése
- (v) bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása a szállítókkal és más partnerekkel

Hazudjunk etikát?

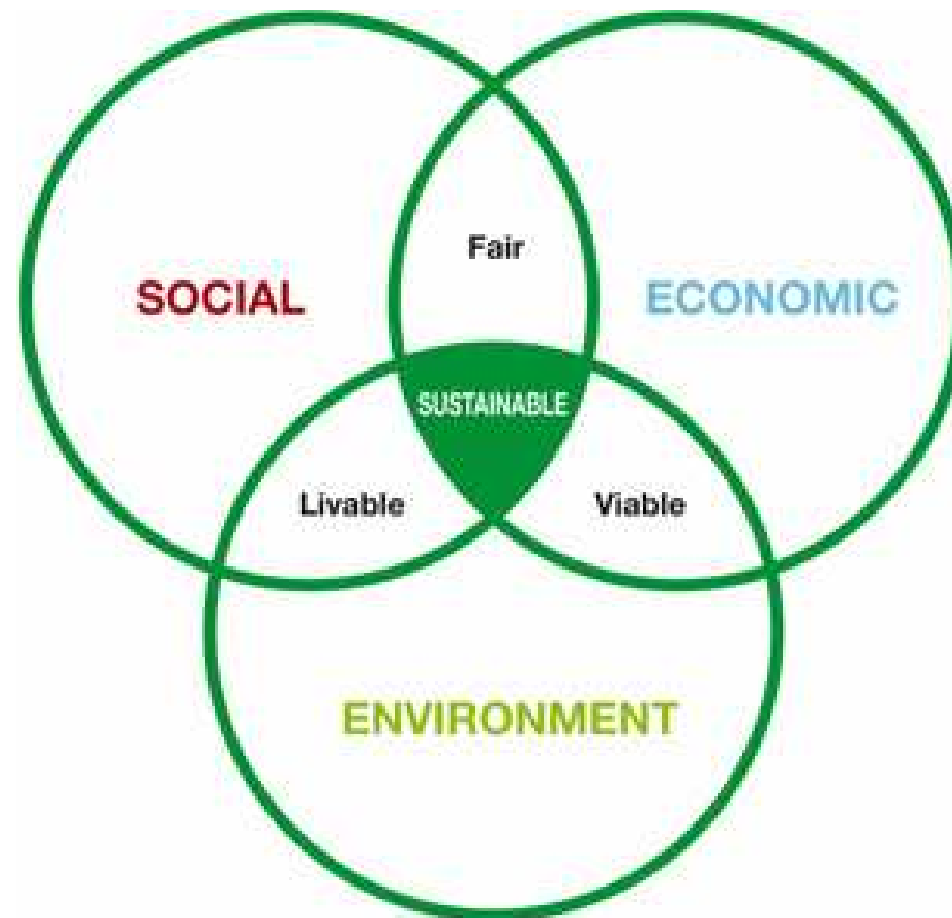
A haszonleső módon alkalmazott,
látszat etika többet árt, mint használ.

Csak a hiteles, igaz etika működik.

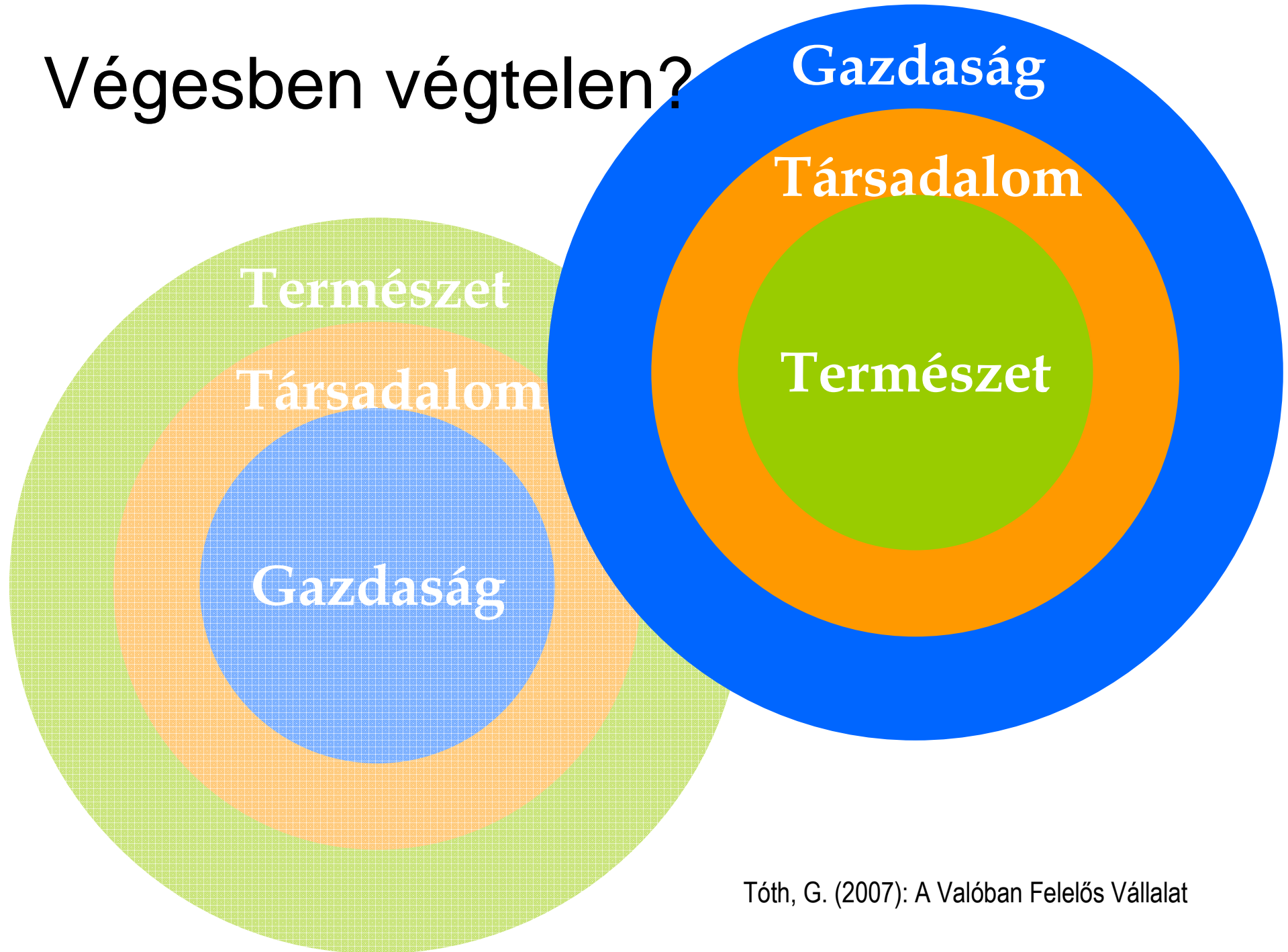
A kevesebb több -
mindenki annyit vállaljon,
amennyit komolyan tud teljesíteni.

Az etikus vállalatvezetés igazi hasznai

Végesben végtelen?

Tóth, G. (2007): A Valóban Felelős Vállalat

Köszönöm a figyelmet!

Győri Zsuzsanna
Budapesti Corvinus Egyetem
Gazdaságtudományi Központ